

Sygn. akt VU 200/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 maja 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Beata Łapińska

Protokolant sekr. sądowy Karolina Rudecka

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim

sprawy z wniosku E. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o odsetki

na skutek odwołania E. N.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 27 marca 2012 r. sygn. (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 stycznia 2013 r. roku wydaną w wykonaniu prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 28 listopada 2012 r. roku w sprawie III AUa 601/12 Zakład Ubezpieczeń Społecznych w T. podjął wypłatę emerytury wnioskodawczyni E. N. poczynając od 1 października 2011 r. i wypłacił jej należne wyrównanie w kwocie 36.683 zł.

Drugą z decyzji wydanej w tym samym dniu organ rentowy odmówił wnioskodawczyni prawa do ustawowych odsetek od wypłaconego jej wyrównania. Decyzje tę w zaskarżyła odwołaniem ubezpieczona wnosząc o przyznanie jej odsetek od kwoty niezasadnie zawieszony emerytury od 7 dnia każdego miesiąca.

ZUS wnosił o oddalenie odwołania podnosząc w odpowiedzi na odwołanie, iż decyzja wykonująca wyrok Sądu Apelacyjnego wydana została z zachowaniem ustawowego terminu, Sąd Apelacyjny nie orzekła o odpowiedzialności organu za opóźnienie w ustaleniu i wypłacie świadczenia przeto brak jest podstaw do wypłaty odsetek.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił co następuje:

Decyzją z dnia 16 września 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wstrzymał wypłatę emerytury E. N. od dnia 1 października 2011 r. na podstawie art. 103 a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS.

Decyzję tę zaskarżyła odwołaniem wnioskodawczyni.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Tryb. wyrokiem z dnia 13 lutego 2012 r. wydanym w sprawie VU 1071/11 oddalił jej odwołanie.

Sąd Apelacyjny w Łodzi rozpoznając sprawę na skutek apelacji E. N. wyrokiem z dnia 28 listopada 2012 r. wydanym w sprawie III AUa 601/12 zmienił zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję organu rentowego w ten sposób, że podjął wypłatę emerytury poczynając od dnia 1 października 2011 r.

Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu wyroku podkreślił, iż od wejścia w życie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) do 30 czerwca 2000 r. do realizacji nabytego prawa do emerytury wystarczyło osiągnięcie wieku emerytalnego. Od 1 lipca 2000 r. do 7 stycznia 2009 r. treścią ryzyka było zaprzestanie pracy, a od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. ponownie do realizacji prawa wystarczyło osiągnięcie wieku emerytalnego.

Sąd Apelacyjny podkreślił, iż od 1 stycznia 2011 r. stan prawny uległ ponownej zmianie. Do powołanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach został dodany - przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2010.257.1726) -art. 103 a, który stanowił, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Zgodnie z art. 28 powołanej wyżej ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. do emerytur przyznanych przed dniem wejścia w życie tej ustawy, tj. przed 1 stycznia 2011 r. przepis art. 103 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS stosuje się poczynając od 1 października 2011 r.

Po wydaniu zaskarżonego wyroku **stan prawny uległ istotnej zmianie, gdyż w wyroku z dnia 13 listopada 2012 r. w sprawie K 2/12 (Dz.**

U. 2012/1285) Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z 2010 r. Nr 40, poz. 224, Nr 134, poz. 903, Nr 205, poz. 1365, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1726, z 2011 r. Nr 75, poz. 398, Nr 149, poz. 887, Nr 168, poz. 1001, Nr 187, poz. 1112 i Nr 205, poz. 1203 oraz z 2012 r. poz. 118 i 251), dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Z dniem 22 listopada 2012 r., tj. z dniem publikacji tego wyroku w Dzienniku Ustaw, art. 103a w związku z art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2010.257.1726) w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, został wobec osób, które nabyły prawo do emerytury w reżimie prawnym niewymagającym rozwiązania stosunku pracy uznany za niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji RP.

Wyrok ten miał zastosowanie do skarżącej, tj. wyłączał możliwość zastosowania wobec niej art. 103a ustawy emerytalnej, gdyż nabyła ona prawo do emerytury wcześniejszej od 1 marca 2009 r., a do emerytury w powszechnym wieku emerytalnym od 1 lipca 2010 r. Nie było zatem podstaw prawnych do zastosowania wobec skarżącej art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, jako przepisu - wobec skarżącej niezgodnego z art. 2 Konstytucji - co skutkować musiało koniecznością podjęcia wypłaty zawieszony emerytury od dnia jej wstrzymania, tj. od 1 października 2011 r.

Powyższy wyrok wpłynął do organu rentowego w dniu 31 grudnia 2012 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wykonując powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego wydał dwie decyzje z dnia 14 stycznia 2013 r.

Pierwszą z nich wydaną w wykonaniu prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 28 listopada 2012 r. roku w sprawie III AUa 601/12 Zakład Ubezpieczeń Społecznych w T. podjął wypłatę emerytury wnioskodawczyni E. N. poczynając od 1 października 2011 r. i wypłacił jej należne wyrównanie w kwocie 36.683 zł. Kwota wyrównania została wypłacona skarżącej w dniu 6 lutego 2013 r.

Drugą z decyzji wydanej w tym samym dniu organ rentowy odmówił wnioskodawczyni prawa do ustawowych odsetek od wypłaconego jej wyrównania. Tę ostatnią decyzję zaskarżyła odwołaniem ubezpieczona wnosząc o przyznanie jej odsetek od kwoty niezasadnie zawieszony emerytury od 7 dnia każdego miesiąca.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Stan faktyczny w przedmiotowej sprawie jest bezsporny.

Rzecz Sądu było rozstrzygnąć, czy w okolicznościach faktycznych przedmiotowej sprawy istniała podstawa do przyznawania wnioskodawczyni prawa do odsetek od wypłaconego jej wyrównania emerytury, dlatego też żądanie to należało ocenić w aspekcie przepisu art. 118 w związku z art. 85 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 122).

Zgodnie z treścią przepisu art. 118 powołanej wyżej ustawy - organ rentowy jest zobowiązany wydać decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji (z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120).

Przez wyjaśnienie ostatniej niezbędnej okoliczności należy rozumieć rozstrzygnięcie ostatniej kwestii koniecznej dla ustalenia uprawnień (lub ich braku) osoby występującej z wnioskiem o przyznanie świadczenia.

W świetle powyższych unormowań podkreślić należy, że wyjaśnienie okoliczności niezbędnych do wydania decyzji należy do organu rentowego. Nie zmienia tego faktu wejście w życie art. 118 ust. 1a ustawy. Przepis ten ma bowiem ma wąski zakres przedmiotowy. Jego wykładnia systemowa prowadzi do wniosku, że na potrzeby ustalenia odpowiedzialności organu rentowego z tytułu opóźnienia w ustaleniu lub wypłacie świadczeń, sens wyrażonej w tym przepisie normy prawnej jest następujący: „Za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, uznaje się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia, o ile za nie ustalenie tych okoliczności odpowiedzialności nie ponosi organ rentowy” (tak: K. Ś. artykuł w Przeglądzie Sądowym 2006/2/94). Podobnie wypowiedział się Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 11 września 2007 roku w sprawie P 11/07, OTK-A 2007/8/97, w którym stwierdził, że przepis art. 118 ust. 1a jest zgodny z Konstytucją, ale tylko pod warunkiem ściśle określonej jego interpretacji. Ma on być rozumiany w ten sposób, że za dzień wydania ostatniej decyzji uznaje się dzień wpływu do ZUS prawomocnego orzeczenia sądu, gdy postępowanie nie było zawinione przez organ rentowy. W związku z tym w sytuacji, gdy uprawniony występuje z roszczeniem o zapłatę odsetek, **obowiązkiem sądu jest ustalenie, czy za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczenia odpowiedzialność ponosi organ rentowy.**

W przedmiotowej sprawie poza sporem pozostaje, iż od dnia wpływu do organu rentowego prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 28 listopada 2012 r., które miało miejsce w dniu 31 grudnia 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał przed upływem 30 dni decyzję w przedmiocie podjęcia wypłaty emerytury, bo uczynił to 14 stycznia 2013 r. Nie ma w ocenie Sądu Okręgowego podstaw do przyjęcia, że za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczenia odpowiedzialność ponosi organ rentowy. Warto podkreślić, iż organ rentowy, który wydał decyzję o wstrzymaniu wypłaty emerytury od 1 października 2011 r. zastosował wobec skarżącej obowiązujący wówczas przepis art. 103a ustawy emerytalnej, którym był związany. Organ rentowy nie jest uprawniony do badania zgodności przepisów prawa z Konstytucją.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał więc decyzję podejmującą wypłatę emerytury w terminie, o którym mowa w powołanym przepisie, tj. 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności.

Podstawę prawną żądania odsetek stanowi przepis 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.) , który stanowi, iż jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. ***Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.***

Mając w tej sytuacji na uwadze fakt, iż ZUS wydając decyzje w przedmiocie wstrzymania emerytury poczynając od dnia 1 października 2011 r.

działał zgodnie z obowiązującym w tej dacie prawem nie sposób przyjąć, iż ma on ponosić odpowiedzialność za opóźnienie w wypłacie emerytury za okres jej wstrzymania. Były to bowiem bez wątpienia przyczyny niezależne od organu. Dlatego Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, iż brak jest w przedmiotowej sprawie podstaw do wypłaty wnioskodawczyni przez organ rentowy odsetek od niewypłaconych w terminie świadczeń emerytalnych za okres od dnia 1 października 2011 r. w trybie przewidzianym w art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.).

Z tych wszystkich względów, Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.